



Interpretacija geofizikalnih raziskav (izvedba: G. Rutar)

se je mesto močno skrčilo in tudi tu se je na mestu nekdanjih stavb pojavilo grobišče. Geofizikalne raziskave so bile opravljene na območju, kjer so že leta 1913 potekale arheološke raziskave. Na tako imenovanih Leskovškovihih njivah so odkrili 80 skeletnih grobov, jeseni istega leta pa sta Viktor Skrabar in dr. Mihovil Abramič pod pokroviteljstvom avstrijskega arheološkega inštituta raziskala III. mitrej.

Upornostna metoda

Standardne meritve so bile opravljene v pravilni mreži kvadrantov (dimenzij 20 x 20 m) z razdaljo 1 m med prečnicami in 1 m med merilnimi točkami. Na ta način je bilo izmerjenih devet kvadrantov (slika 1). Skupna površina, raziskana z upornostno metodo, znaša 2500 m². Iz rezultata upornostne metode je jasno viden potek dveh mestnih ulic; prva, najjužnejša poteka v smeri

vzhod–zahod, druga v smeri severovzhod–jugoza-hod. Drugi dve izraziti območji višjih vrednosti upornosti kažeta na obstoj podpovršinskih (stavb-nih) ostankov oziroma ruševin; prva med obema ulicama in druga na severovzhodnem delu razis-kanega območja (slika 2). Na skrajnem severnem in skrajnem severozahodnem delu je ponovno mogoče opaziti začetek neke anomalije (višje up-ornosti), ki pa se je območje, raziskano z upornos-tno metodo, zgolj dotakne.

Georadarska metoda

Po opravljenih raziskavah z upornostno metodo, ki je potrdila obstoj podpovršinskih ostankov, je bila na večini dostopnega zemljišča aplicirana še georadarska metoda (slika 1). Uporabljen je bil georadarski sistem proizvajalca MALA Geo-science GPR; X3M s 500-megaherčno anteno. Kartiranje z georadarskimi profili je potekalo v paralelnih prečnicah z medsebojno razdaljo 0,5 m, kar omogoča dobro pokritost morebit-nih podpovršinskih struktur in tlorisni pogled v časovnih rezih. Skupno je bilo s 500-megaherčno anteno izmerjenih 4800 m georadarskih profilov. Georadarska metoda je potrdila rezultate upor-nostne metode, hkrati pa zaradi večje dosežene globine podala več informacij. Dobili smo potrd-itev poteka obeh ulic, vidnih tudi na rezultatu upornostne metode, vendar je v nekaterih delih nasutja mogoče zaslediti močnejše odboje (slika 2, gostejša šrafura znotraj šrafure cestišča), kar priča o različni strukturi cestišča oziroma o različni ohran-jenosti. V južnem delu (med obema ulicama) so se pokazali še ostanki večjega objekta, katerega sle-dove lahko sledimo po celotni širini raziskanega območja (slika 2, modro). Z rdečimi linijami so kartirane šibkejše linearne anomalije, ki so lahko bodisi ostanki zidov bodisi mejne ploskve dveh plasti z različnimi fizikalnimi lastnostmi. Na nizu horizontalnih rezov so poleg obeh ulic vidni tudi izrazitejši odboji drugih horizontalnih plasti (slika 2, šrafirano). Pri odbojih znotraj dobro ohran-jenih zidov objekta lahko pričakujemo vsaj delno ohranjene ostanke tlaka, popločenja ali peščenega nasutja oziroma izravnave nekdanjih tal. Pri os-talih gre najverjetneje za ruševinske plasti (kot ruševinske plasti se kažejo tudi zgornji sloji nad ohranjenimi ostanki zidov).

Za mestni raster antične Petovione sicer velja, da stavbe ležijo pravokotno na smer ulic, kot je tudi na odkriti severni ulici in kot stoji stavbni objekt južno ob njej. Ulica, odkrita na skrajnem južnem delu raziskanega območja, pa glede na stavbne ostaline in ulice na severu poteka pod kotom. Ulici imata podobno naravo odboja georadarskih valov, enaka je tudi globina ostankov; če sta nas-

tali hkrati, se ob takem poteku združita 80 metrov zahodnje (med zemljiščema s parc. št. 2129 in 2142/2, obe k. o. Ptuj). Z analizo historičnih kart smo izločili možnost, da gre za modernejšo varian-to poti. Območje raziskav, izvzemši domačijo Ob Studenčnici 11, je bilo vsaj od konca 18. stoletja kmetijska površina, registrirane niso niti poljske niti druge poti.

Po opravljenih geofizikalnih raziskavah, s kateri-mi smo dokazali jasno strukturo tlorisa antične poselitve na celotnem območju raziskav, smo za preverjanje globine arheoloških depozitov izvedli še vrtanje z jedrnim vrtalnikom. Vzorčni jedrni vrtini na parc. št. 1954/1 in 1954/2 sta pokazali, da dosega plasti z najdbami, ki nakazujejo na prisotnost človekove dejavnosti do 326 cm (vrtina 1) oziroma do 360 cm globoko (vrtina 2). Vse najdbe, pridobljene pri mokrem sejanju vzorcev iz vrtine 1 in 2, uvrščamo v rimski čas.

Gašper Rutar

201

EŠD: 2477

Naselje: Srednje Grčevje

Občina: Novo mesto

Ime: Srednje Grčevje – cerkev sv. Jurija

Področje: ŪA, R

Obdobje: 17. stoletje (slika iz leta 1731)

Slika je naslikana v oljni tehniki in izvira iz cerkve sv. Jurija v Srednjem Grčevju. Naslikana je bila v letu 1731, njen avtor ni znan. Prikazuje sv. Franciška Ksaverija in Marijo Brezmadežno v spodnjem delu ter Sveto trojico, obdano z angeli, v zgornjem delu. V spodnjem delu slike je napis »EX VOTO 1731 ?ine per[ss]chan, in villen An-ligen. Verlobt Sich den h: Franci[ss]i Xaverium albero in ist in allen erhoeret worden«, iz katerega je razvidno, da je bila slika naslikana v zahvalo za uslišano priprošnjo k sv. Francišku Ksaveriju. Slika je bila pred posegom brez podokvirja in je bila po robovih pritrjena kar na hrbtno stran okvirja, ki pa mu je manjkala ena stranica. Platno je bilo v dobrem stanju in s hrbtno strani močno zamaza-no (prah, ostanki beleža ...). Plast grunda je zelo tanka, oprijemljivost s platnom je bila slaba. Grund in barvna plast sta bila močno banjasto raz-pokana in ponekod sta že odpadala od platna. Na barvni plasti so bili porumenel lak, nekaj nečistoč in ostanki beleža. Po robovih slike so bili znotraj roba okvirja ostanki barve, ki je bila verjetno nanesena med barvanjem okvirja. Po odstranjevanju z okvirja smo z lica slike odstranili nečistoče. Lak smo odstranjevali z mešanico alkohola in acetona